

Ο Ιρλανδικός Ερυθρόλευκος Σέττερ είναι αρχαιότατη φυλή, πρόγονος του κόκκινου Ιρλανδικού σέττερ. Ήταν η πρώτη φυλή που αναδύθηκε από το πρωτογενές υλικό των "σπάνιελ" (πρόγονοι των σέττερ) στα βρετανικά νησιά και παραμένει σχεδόν απaráλλαχτη και αυθεντική έκτοτε. Ήδη από το 1700 εκτρέφεται συστηματικά στην πατρίδα του και τα ιστορικά στοιχεία δείχνουν ότι έχει το παλαιότερο γενεαλόγιο από όλα τα σέττερ.

Επειδή εκτρέφονταν πάντοτε σαν κυνηγόσκυλο ικανό για πολλά διαφορετικά εδάφη και θηράματα, η κατασκευή του εξελίχθηκε και έφθασε σε υψηλό βαθμό εργονομικής απόδοσης χωρίς να εμποδιστεί από κάποια κριτήρια υπερ-ειδίκευσης. Παραμένει ικανότατο σε πολλά καθήκοντα, όντας σωματικά μεσόμορφο, ρωμαλέο και ανθεκτικό για πολύωρη εργασία σε αντίξοες καιρικές συνθήκες και δύσβατα εδάφη. Είναι πιο συμπαγές και εύρωστο, λιγότερο υψηλόσωμο από τα άλλα σέττερ και, σε σχέση με τον μονόχρωμο απόγονό του, λιγότερο ταχύ σε μικρές αποστάσεις αλλά προορισμένο για αντοχή. Μ' άλλα λόγια το Ιρλανδικό ασπροκόκκινο σέττερ δεν είναι σπρίντερ για εντυπωσιασμό σε συνθήκες ολιγόλεπτου αγώνα αλλά ένα πρακτικό κυνηγόσκυλο ικανό να ανταπεξέλθει σε οποιαδήποτε απαίτηση του πραγματικού κυνηγίου.

Συνόδευε πάντα τους κυρίους του στις πολύωρες εξόδους τους στην εξοχή, πεζή ή δίπλα στο άλογο, στα λιβάδια, στους βάλτους και τα δέλτα των ποταμών, στους λόφους με την αγκαθωτή βλάστηση και στα δάση, στις λόχμες και τα πυκνά θαμνοτόπια, στους ορμητικούς χείμαρρους και τις απότομες πλαγιές από αιχμηρό σχιστόλιθο της Ιρλανδίας, υπό βροχή, χιόνι, παγετό ή αποπνικτική ζέστη και υγρασία-το τραχύ κλίμα της πατρίδας του. Έξοχο στο υδρόβιο κυνήγι, ικανό ακόμα και στο τριχωτό θήραμα, φερμάρει, ξεπετάει και επαναφέρει το θήραμα με ενθουσιώδη φυσικότητα. Τολμηρός, ορμητικός, ακαταπόνητος και μεγαλόκαρδος σαν γνήσιος Ιρλανδός, είναι ένας σκύλος αναντικατάστατος για τον πρακτικό κυνηγό και παρότι τον διακρίνει η ίδια φλόγα και το πείσμα που έχει κληρονομήσει ο κόκκινος απόγονός του, είναι πολύ πιο ενστικτώδης και εύκολα εκπαιδεύσιμος από αυτόν. Στην Ιρλανδία κανείς σκύλος της φυλής δεν αναδεικνύεται πρωταθλητής αν δεν αποδείξει τις ικανότητές του στον κυνηγότοπο και αυτό έχει προστατεύσει την φυλή από διχασμό ανάμεσα σε εργασιακό και εκθεσιακό τύπο.

Επειδή μέχρι πρόσφατα η φυλή διατηρούνταν ζηλότυπα κρυμμένη σε αγροτόσπιτα και επαρχίες της Ιρλανδίας όπου η ζωή κυλάει ακόμα παραδοσιακά όπως εδώ και αιώνες (και όπου οι ντόπιοι δεν αποδέχονται να εντάξουν το κυνήγι σε σύγχρονες απαγορεύσεις και κανόνες, διακινδυνεύοντας τον χαρακτηρισμό του λαθροθήρα, οφείλει να ομολογήσει όποιος θέλει να είναι αντικειμενικός?) η φυλή θεωρούνταν σχεδόν εξαφανισμένη μέχρι και τη δεκαετία του 1980. Τότε κάποιοι πρωτοπόροι την ανέδειξαν, άρχισε να παρουσιάζεται σε εκθέσεις και τελικά μεταφέρθηκε στην Αγγλία. Εκεί έκανε μεγάλη εντύπωση στους σεττερόφιλους και απέκτησε πολλούς θαυμαστές, σε σημείο που, σήμερα, να ξεπερνάει σε αριθμούς τα Γκόρντον σέττερ για παράδειγμα.

Αυτό συνέβη διότι παραμένει θαυμάσιος σκύλος για τους κατοίκους της εξοχής ενώ προσαρμόστηκε και στις πόλεις, επιδίδεται σε οποιοδήποτε άθλημα με ενθουσιασμό ενώ εξακολουθεί να διαπρέπει σαν πρακτικό κυνηγόσκυλο, και τέλος είναι υπέροχος σύντροφος για τις σπορτίφ οικογένειες που δεν ενοχλούνται από λάσπες στις γαλότσες τους και προτιμούν ένα σκύλο που δεν ενοχλεί τα αγροτικά ζώα, απαιτεί ελάχιστη φροντίδα, έχει αξιόπιστο χαρακτήρα & καλή υγεία, αποδίδοντας στο μάξιμουμ με μίνιμουμ εκπαίδευση.

Πρόσφατα, ένα Ιρλανδικό ερυθρόλευκο σέττερ προκάλεσε τους διεκδικητές και επί βρεττανικού εδάφους, κατακτώντας τον Διεθνή τίτλο του πρωταθλητή Αγώνων (International Field Trial Champion) και στις δύο χώρες. Ο ένδοξος και ιστορικός για τη φυλή του αυτός σκύλος είναι ο Craigrua Flame, πρώτος στον (ανοιχτό για όλες τις φυλές) Αγώνα Πρωταθλήματος για Πόιντερ και Σέττερ του Ιρλανδικού Κυνολογικού Ομίλου και δεύτερος στον αντίστοιχο αγώνα του Βρεττανικού Κυνολογικού ομίλου. Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτοί οι αγώνες δεν είναι σαν αυτούς που γνωρίζουμε στην ηπειρωτική Ευρώπη. Το ετήσιο πρωτάθλημα στην Αγγλία και στην Ιρλανδία αντίστοιχα διεξάγεται μία φορά το χρόνο και συμμετέχουν μόνο οι σκύλοι που έχουν προκριθεί κατακτώντας πρώτη ή δεύτερη θέση σε άλλους ανοιχτούς αγώνες στη διάρκεια της προηγούμενης χρονιάς. Είναι η πρώτη φορά που ένα ασπροκόκκινο σέττερ σπάει το μονοπώλιο των Αγγλικών σέττερ και των Πόιντερ επί βρεττανικού εδάφους σε επίσημο πρωτάθλημα από την αναβίωση της φυλής, αποδεικνύοντας πόσο καλή δουλειά έχει γίνει τα τελευταία χρόνια. Τα εκτροφεία της κεντρικής Ευρώπης που έχουν αποκτήσει κάποια ερυθρόλευκα δείγματα πιστοποιούν την άριστη προσαρμοστικότητα της φυλής σε όλα τα εδάφη, κλίματα και κυνήγια και τις πολυσχιδείς ικανότητές της.

Πραγματικά κυνηγόσκυλο πολλαπλών προσόντων, αποτελεί άριστη επιλογή για τον κυνηγό που δεν μπορεί να συντηρεί πολλούς σκύλους επομένως θέλει ζώα ικανά για όλα. Ο σωματότυπος της φυλής είναι εύρωστος και της δίνει την ευχέρεια να μεταφέρει οποιοδήποτε θήραμα με άνεση και πάνω από οποιοδήποτε εμπόδιο. Έχει πολύ ανεπτυγμένο θώρακα και είναι εξαιρετικός κολυμβητής. Λατρεύει το πυκνό και δείχνει ιδιαίτερη προτίμηση στους θάμνους. Είναι ακούραστος και με εντυπωσιακή μυϊκή μάζα. Το τρίχωμα του είναι καλής ποιότητας, δεν μπερδεύεται εύκολα και δεν είναι υπερβολικά μακρύ όπως των άλλων σέττερ, επομένως είναι απλό στην περιποίησή του.

Συγχρόνως είναι ένας σκύλος με χαρισματικό και αξιαγάπητο χαρακτήρα: οξυδερκής, πανέξυπνος, εύστροφος σε σημείο να μπορεί να χαρακτηριστεί "πανούργος" στο κυνήγι, γενναίος, εξωστρεφής, ζωηρός, εύθυμος στο σπίτι, πολύ υπομονετικός, αξιόπιστος και τρυφερός με τα παιδιά, συμβιώνει άριστα με τα άλλα ζώα και έχει μια αναμφισβήτη αίσθηση του χιούμορ.

Σκύλος υψηλής ενέργειας, απαιτεί εντατική άσκηση για να διατηρείται σε φόρμα. Αρχίζει να εκδηλώνει τα προσόντα του από νωρίς και σε ηλικία επτά μηνών μπορεί να εισαχθεί σε εξοικείωση με το άγριο θήραμα, αλλά η συστηματική του εκπαίδευση δεν πρέπει να ξεκινήσει πριν την ηλικία των 18 μηνών γιατί είναι ενθουσιώδης και το νεανικό του πάθος μπορεί να τον οδηγήσει σε λάθη που δύσκολα διορθώνονται. Οι τυπικοί Ιρλανδοί αντιδρούν στους καταναγκαστικούς χειρισμούς και τη βία με δυστροπίες. Ο ανυπόμονος ή τραχύς χαρακτήρας ανθρώπου ας στραφεί σε άλλη πιο δουλοπρεπή φυλή κυνηγόσκυλου, γιατί με το ιρλανδέζικο θα εμπλακεί σε μια διαρκή αντιδικία από την οποία ποτέ δεν θα βγει κερδισμένος. Το ασπροκόκκινο θα του δείξει φανερή περιφρόνηση και θα επιδιώξει συνειδητά να τον ντροπιάσει σε κάθε ευκαιρία. Δεν καταλαβαίνει από χειροδικίες και η ράτσα του ως γνωστόν δεν υποτάσσεται σε κατακτητές. Όποιος προσπαθήσει να "σπάσει" την γρανιτένια αντίσταση του ασπροκόκκινου στη βία θα δοκιμάσει την ωμή επιθετικότητα ενός δίκαια επαναστατημένου ελεύθερου πνεύματος, που θα αμυνθεί με νύχια και με δόντια της αξιοπρέπειας και της προσωπικότητάς του. Η φυλή ταιριάζει απόλυτα σε ώριμους ανθρώπους που θα κερδίσουν το σεβασμό της με γνώση και ήπια πειθώ που οδηγεί σε αμοιβαία σχέση εμπιστοσύνης.

Ο Πέτρος Ξεροβάσιλας (γνωστός λαγοκυνηγός και εκτροφέας Ελληνικών Ιχνηλατών) απέκτησε το πρώτο ασπροκόκκινο που ήρθε στην Ελλάδα το 1978 μέσα από μια σειρά ευτυχών συγκυριών. Κυνήγησε μαζί του μέχρι την ηλικία των εννέα ετών του σκύλου, ο οποίος έχασε τότε τη ζωή του από κάποια επιπλοκή.

Τέτοιο ήταν το πάθος του σκύλου για το κυνήγι και η αποτελεσματικότητά του, που έμεινε γνωστός στα κυνηγοτόπια της ορεινής Μάνης με το τιμητικό προσωνύμιο "βασιλιάς". Όποιος θέλει μπορεί να επικοινωνήσει με τον Πέτρο μέσω της γράφουσας και να μάθει πολλές λεπτομέρειες για τον αείμνηστο "Ντικ".

Το δεύτερο ερυθρόλευκο στη χώρα μας και το πρώτο που γράφτηκε στα επίσημα ελληνικά γενεαλόγια του ΚΟΕ είναι η "Λούσου" (Greek Champion Vandawood Brown Sugar) που εισήγαγε από την Αγγλία η υποφαινόμενη. Δυστυχώς η Λούσου έπεσε θύμα ενός γραφειοκρατικού παράδοξου (που ακόμα δεν έχει επιλυθεί) όσον αφορά το αν υπάγεται ή όχι η φυλή στον ελληνικό όμιλο Πόιντερ-Σέττερ, και που δεν είναι του παρόντος να αναφερθεί διεξοδικά. Πάντως ουδέποτε κατέστη δυνατό να συμμετάσχει σε αγώνες στην Ελλάδα και ουδέποτε απέκτησε καθαρόαιμους απογόνους, για λόγους ανεξάρτητους από τη θέλησή της!

Η φυλή διαθέτει μια τρομερή έμφυτη "πονηριά" και χαρακτηρίζεται από την ικανότητα να πάρει πρωτοβουλία. Ο διακαής σκοπός του ιρλανδέζικου ασπροκόκκινου στο κυνήγι δεν είναι απλώς να ευχαριστήσει πειθήνια τον κύριο του αλλά να αποδειχθεί ικανότερο από το θήραμα και να ξεπεράσει κάθε πρόκληση και κάθε τέχνασμα του αντιπάλου με τη δική του ευστροφία. Πραγματικά απολαμβάνει να λύνει όλα τα προβλήματα που θα συναντήσει και η λάμψη στο βλέμμα του όταν τα καταφέρει είναι σα να θριαμβολογεί. Μετά από μια ιδιαίτερα κοπιαστική αναμέτρηση από την οποία βγαίνει νικητής η ματιά του στον ηττημένο εύκολα μεταφράζεται με τη φράση "στην έφερα!". Το ίδιο σκέφτεται και όταν ανοίγει τις πόρτες του σπιτιού, όταν πηδάει ή σκαρφαλώνει ή σκάβει λαγούμια βγαίνοντας από φράχτες που νομίζατε ικανούς να κρατήσουν περιορισμένο οποιοδήποτε (άλλο) σκύλο ή όταν υποκύπτει στην (παροιμιώδη) λαιμαργία του ανοίγοντας το φούρνο μικροκυμάτων για να γευτεί το ψητό, όταν ανοίγει τα συρτάρια της κρεβατοκάμαρας για να μεταφέρει στη φωλιά του τα εσώρουχα ή τις κάλτσες σας! Ναι, τα ασπροκόκκινα είναι ιδιαίτερα ζαβολιάρικα και άτακτα κουτάβια και λατρεύουν να κλέβουν και να μεταφέρουν πράγματα εδώ και κει. Αλλά δεν είναι αλήθεια ότι τα πιο έξυπνα παιδιά είναι και τα πιο άτακτα; Ή, δεν είναι ελάχιστο τίμημα λίγη ακαταστασία στο σπίτι προκειμένου να μην καταπιεστεί το έντονο ένστικτο της φυλής για επαναφορά; Υπομονή, οι νεαροί χούλιγκαν ωριμάζουν κάποτε και γίνονται άψογοι ενήλικες, χωρίς ποτέ να χάνουν εκείνη την αξιαγάπητη, ζαβολιάρικη λάμψη στο βλέμμα. Επίσης, είναι υγιή, με γερή κράση και αν προσεχθούν ζουν πολλά χρόνια διατηρώντας το νεανικό τους σφρίγος & ενθουσιασμό ακόμα και σε βαθύ γήρας. Η ακατάβλητη νεανικότητα είναι χαρακτηριστικό της φυλής. Δεν είναι ποτέ βαρετά, τεμπέλικα ή απρόθυμα ζώα, αλλά ποτέ δεν γίνονται και απόλυτα κουρδισμένα ρομπότ. Όσοι προτιμούν σκύλους χωρίς προσωπικότητα, ας ψάξουν αλλού. Αυτό εδώ είναι ένα αψύ, σκληροτράχηλο και γνήσιο τέκνο της Ιρλανδίας, για ανθρώπους εκλεκτικούς, με αρκετή αυτοπεποίθηση ώστε να απολαμβάνουν τις προκλήσεις και αρκετή καλλιέργεια ώστε να εκτιμούν τους σκύλους με χιούμορ. Τα ασπροκόκκινα, υπ' όψιν, χαμογελάνε συχνά! Χορεύουν επίσης στα πίσω τους πόδια και γενικά σκαρφίζονται ένα σωρό κόλπα για να σας κάνουν να γελάσετε και να ξεφορτωθείτε την ένταση μιας δύσκολης στιγμής. Τρέχουν κοντά σας μόλις σας δουν μελαγχολικούς και μετατρέπονται σε κλόουν ή ακουμπούν διακριτικά το σαγόνι στο γόνατό σας για να εκδηλώσουν συμπάρασταση. Καλό είναι να ανταμείβετε την ανυπόκριτη αγάπη τους με κάποιο μεζεδάκι που και που: το φαγητό είναι το ισχυρότερο κίνητρο υπακοής για τη φυλή!

Οι Ιρλανδοί, οι καλύτεροι εκτροφείς αλόγων και σκύλων κατά γενική ομολογία, έπλασαν ένα σκύλο αντάξιό τους και ικανό να ανταποκριθεί στις πολλαπλές απαιτήσεις τους, που μόλις τώρα ο υπόλοιπος κόσμος ανακαλύπτει το μέγεθος των ικανοτήτων του. Εργάτης, σύντροφος και άγρυπνος σκοπός του σπιτιού (γαβγίζει σε κάθε ύποπτο πλησίασμα στην περίμετρο του χώρου του), αμείλικτος κυνηγός κάθε τρωκτικού που θα τολμήσει να παρεισφρήσει στο βασίλειό του, πραγματικά πολυσχιδής, ένας σκύλος που κάνει για δέκα. Πραγματικά, αιώνες τώρα τα ιρλανδέζικα νοικοκυριά δεν χρειάζονταν άλλους σκύλους, αν είχαν ένα ασπροκόκκινο σέττερ να γεμίζει το τσουκάλι αλλά και τις καρδιές τους.

Οι ενδιαφερόμενοι να αποκτήσουν ένα εκπρόσωπο της φυλής μπορούν να απευθύνονται στον Ιρλανδικό Κυνολογικό Όμιλο (www.ikc.ie/) και στην πολύ κατατοπιστική ιστοσελίδα του βρετανικού ομίλου για τη φυλή (www.irishredandwhitesetterclub.com). Διεθνές Πρότυπο φυλής: FCI no 330 (<http://www.ikc.ie/irws.html>).

Ιρλανδικός όμιλος φυλής: IRISH RED & WHITE SETTER FIELD & SHOW SOCIETY (Club Secretary)

Mr J. Sheridan, 8 The Downs, Willowgrove, Delgany, Co. Wicklow.

Phone: Ireland (01) 2877042.

Τα ιρλανδέζικα ασπροκόκκινα σέττερ είναι αφοσιωμένα, πολύ εκπαιδεύσιμα (με υπομονή!), αξιαγάπητα ζώα και ικανότατα κυνηγόσκυλα που αξίζει πραγματικά να "μεταφυτευθούν" και στην Ελλάδα, υπό τον όρο ότι οι κάτοχοί τους θα έχουν τη διάθεση να κατανοήσουν και να γνωρίσουν σε βάθος αυτή την άξια και αρχαία φυλή. Όσοι γνωρίζουν τα ιρλανδικά εδάφη εκτιμούν ότι ένα κυνηγόσκυλο παντός καιρού και πολλαπλών καθηκόντων, ικανό να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις που παρουσιάζουν οι εκεί συνθήκες όπως το ερυθρόλευκο, είναι και με το παραπάνω εξοπλισμένο για να ανταποκριθεί με επιτυχία και στις ελληνικές συνθήκες. Άλλη μια δυνατότητα επιλογής λοιπόν, για τον Έλληνα κυνόφιλο-κυνηγό!

Κείμενο: Μαρία Winsor-Γκινάλα 2003

e-mail address: mariaginala@hotmail.com